

## **ЗЕМЛЕУСТРІЙ І ТОПОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ**

**Яна ТАРАКАНОВА**, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,  
2 курсу ОП «Геодезія та землеустрій», tarakanova.2906@gmail.com  
Науковий керівник: **Оксана ВАРФОЛОМЕЄВА**, старший викладач  
кафедри геодезії, землеустрою та земельного кадастру, varfolomeeva-  
1971@ukr.net

Одеський державний аграрний університет  
м. Одеса, Україна

Земельні ресурси дуже цінні, особливо у наш час. Від них фактично залежить наше існування. У сучасному світі їх роль важлива для суспільства, адже вони виконують багато функцій у суспільному виробництві. Якість та родючість земель залежить від людської діяльності. Людина може як покращити, так і вбити цінний ресурс.

Від початку вторгнення на територію України, від падіння уламків ракет, чисельних вибухів, роботи БПЛА та ін. багато гектарів землі опинилися в критичному стані. Ці фактори впливають не лише на стан земельних ресурсів, а й на земельні відносини. Адже особливо під час воєнного стану вони мають дуже важливе значення аби забезпечити стабільність та безпеку. У цій ситуації можуть постраждати як власники земель, так і користувачі. Найголовніше питання, яке постає на сьогоднішній день, - це забезпечення прав на землю.

Згідно з законом України №2247-ІХ від 12.05.2022 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану» стає відомо про впровадження засобів щодо прав землекористувачів [1].

Під час воєнного стану відповідно до Закону України № 2698-ІХ від 19.10.2022 підпункт 5 пункту 27 розділу Х із змінами, земельні відносини регулюються наступним чином. Коли робота Державного земельного кадастру зупинена та території України, заборонена безкоштовна передача земель будь-якої власності у приватну, також надання дозволу на документацію землеустрою з метою безкоштовної передачі забороняється [2].

Продуктивність землі та характеристики рельєфу місцевості мають велике значення під час бойових дій та воєнного часу. Топографія грає велику роль у військовій справі, тому неможливо не підкреслити її значущість [3].

До терміну «Військова топографія» відноситься розуміння особливостей територій, на яких відбуваються бойові дії, методи їх дослідження для подальшої роботи на цій місцевості.

До цього розділу можна віднести три терміни, такі як:

1. Читання військових карт. Сюди відноситься читання рельєфу місцевості на карті або плані, визначення місцезнаходження військових об'єктів, та методи зображення об'єктів на топографічних картах та планах різних масштабів;

2. Військова топографічна зйомка місцевості. Дає пояснення для користування різними топографічними приладами різної точності (здебільшого використовуються високоточні прилади) для створення топографічних карт та планів місцевості проведення бойових дій;

3. Військово-топографічне креслення місцевості бойових дій. Допомогає та надає методи креслення, які необхідні для військової справи. Наприклад, нанесення на карту доріг, ескізи місцевості та їх топографічні особливості [5].

Найважливішим вважається вміння читати топографічні карти. Так як загальні знання умовних знаків, їх розуміння, використання у військовій справі, на місцевостях, на яких проводяться бойові дії, необхідні для отримання характеристик території, щоб випередження ворога [5].

На друге місце по важливості можна поставити топографічну зйомку території. Щоб знати на яких ґрунтах доведеться працювати, порівнювати з картами та досконало вивчати місцевість. У військовій справі для дослідження територій необхідно використовувати топографічні прилади високої точності, для того щоб мати точні відомості про горизонтальні прокладання, перевищення, перепади висот, можливі зсуви та схили та усі ґрунтові форми, які присутні на даній території. Також це вміння допоможе легко визначити, де можна розмістити окопи та бліндажі для укриття, де можна розмістити зброю, щоб не поставити на місця зсувів [5].

Військово-топографічне креслення стоїть на останньому місці у цьому рейтингу, тому що найголовніше набути вміння працювати з геодезичними приладами, мати орієнтири, перевіряти кожен вимір аби не допустити помилку, яка може призвести до найгірших результатів. Креслити можна схематично але зрозуміло. Адже не кожна людина може навчитися малювати та креслити – це більше талант від природи, а от працювати з приладом можна навчити будь-кого. Також накреслити схему, карту чи план можна на інтуїтивному рівні, з точними вимірами так не вдасться. Не кожен солдат чи офіцер може складати карти чи плани місцевості. Тим не менше необхідно розуміти форми та рельєфи Землі та місцевості, щоб навіть схематично але правильно передати інформацію [5].

Знання місцевості дуже необхідне у військовій справі та на бойових операціях, щоб обрати правильну стратегію та не підвести свою бригаду, командири повинні дуже добре знати військову топографію та хоча б трохи вміти складати карти та плани місцевості. Тому що на місця бойових дій не викликатимуть професіоналів геодезистів для проведення зйомки, щоб не ризикувати життям людей.

Знання топографії також необхідно для проведення розвідувальних операцій та ворожій території аби мати перевагу для перемоги. Звичайно можна обрати для досягнення цієї цілі спосіб «на око», але якщо солдат буде розумітися у таких важливих сферах для його професії, він і сам не постраждає, ще й отримає багато інформації про місцезнаходження ворога [5].

На сьогоднішній день на території України є велика кількість сільськогосподарських угідь, на яких неможливо приховати військову техніку чи зброю, адже це відкрита місцевість так, як поля, степи чи луки. Тому на цих територіях ворог не нападає. Але покинуті боєприпаси у лісах, вибухонебезпечні предмети на окупованих та деокупованих територіях, чисельні вибухи та руйнування будівель нанесли критичний удар для українських земельних ресурсів. Перешкодило роботі землевпорядників та проведення топографічних робіт [4].

Тим не менш жодні просування на фронті неможливі без топографічних карт високої точності. Таким чином, Військово-топографічне управління використовує топографо-геодезичне навігаційне забезпечення. Також топографічні карти та знімання впливають на економічний розвиток держави. Мати здатність читати карту та розуміти військові можливості місцевості потрібно мати не лише офіцерам, а й звичайним солдатам, які намагаються бути корисними у часи війни [5].

Це не означає, що військові повинні просто розуміти умовні знаки, які позначені на картах, визначати координати об'єктів, відраховувати відстані та прокладати



маршрути, але й поєднувати усі ці деталі в єдину картину, яка опиняється на його шляху. Ці навички можна здобути за певний проміжок часу. Комуś знадобиться більше часу, комуś менше, але якщо військовий прикладе багато зусиль, то навчиться порівнювати інформацію на карті з реальною місцевістю. Для тих, хто вже працював геодезистом та вивчав топографію це буде дуже легко зрозуміти на практиці [5].

### **Список використаних джерел**

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану : Закон України № 2247-IX від 12.05.2022 р. URL : <http://surl.li/rstzop> (дата звернення 06.10.2024 р.).
2. Земельний кодекс України : Кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III : станом на 28.05.2024 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення: 06.10.2024).
3. Waktola D. K. The role of topography and land productivity in military strategies: an analysis of the battle of Adwa. *Ethiopian Journal of Environmental Studies & Management*. №16(1). Austin Community College. TX. USA, 2023. P. 74-87. URL : <http://surl.li/sbsjkk> (дата звернення 06.10.2024 р.).
4. War in Ukraine : how does nature help the UAF defeat russian invaders? URL : <http://surl.li/lerdta> (дата звернення 06.10.2024 р.).
5. Military topography for the mobile forces / by Captain C. O. Sherrill. US. army instructor in the department of engineering, US. service schools fort Leavenworth, Kansas. 1983. 83p. URL : <https://apps.dtic.mil/sti/tr/pdf/AD1105818.pdf> (дата звернення 06.10.2024)

УДК 614.8:528

### **ТРАВМИ ТА ХВОРОБИ ГЕОДЕЗИСТА ЗЕМЛЕВПОРЯДНИКА, ЯКІ МОЖНА ОТРИМАТИ ПРИ ВИКОНАННІ ОБОВ'ЯЗКІВ**

**Яна ТАРАКАНОВА**, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,  
2 курсу ОП «Геодезія та землеустрій», [tarakanova.2906@gmail.com](mailto:tarakanova.2906@gmail.com)  
Науковий керівник: **Інна МОСКАЛЮК**, доцент кафедри наукових технологій,  
[inna4406@ukr.net](mailto:inna4406@ukr.net)

Одеський державний аграрний університет  
м. Одеса, Україна

Безпека на робочому місці – найголовніша умова продуктивної діяльності людини. Забезпечення безпеки робітників знижує відсоток отримання професійних травм та захворювань та покращує робоче середовище [1].

Найголовніший аспект недопущення травмування працівників – це проведення інструктажу техніки безпеки. Вони є своєрідною межею між теоретичними знаннями та практичним застосування. Це основа для дотримання правил, які допомагають уникати небезпеку та забезпечує оптимальні умови праці на виробництві [1].

Робота геодезиста землевпорядника важлива але разом з тим небезпечна, адже як при виконанні польових, так і камеральних робіт можна травмувати, та навіть отримати професійні захворювання.

Розглянемо, які травми можна отримати при виконанні польових робіт.

1. Фізичні. Таких травм спеціаліст цієї галузі може отримати дуже багато, адже на це впливають фізичні явища. Так, наприклад, якщо проводиться зйомка біля